Ontwikkeling en eerste evaluatie van een vragenlijst rond levensstijl voor het preventieconsult

Haio: DEROY Emilie , KUL
Promotor: BASTIAENS Hilde , U.A.
Praktijkopleider: LAMBRECHTS Johan , SAS Frans

Context: Preventie is een belangrijk onderdeel van het dagelijks werk van de huisarts. Toch komt preventie vaak niet op een systematische manier aan bod. Sinds 1 april 2011 bevat het GMD een preventiemodule (GMD +), waardoor de huisarts wordt aangezet na te denken over het concretiseren van het preventie-aanbod. De Huisartsenvereniging regioTurnhout (HVRT) heeft hiervoor het Preventiecentrum regio Turnhout opgericht. Het Preventiecentrum heeft als doel de huisartsen uit de regio te ondersteunen in hun algemene praktijk met specifieke aandacht voor preventie. Een deelproject van het Preventiecentrum bestaat uit het preventieconsult. In dit consult gebeurt een analyse van de preventiestatus van de patiënt op een gerichte en tijdssparende manier.

Onderzoeksvraag: In het kader van deze masterproef werd gekozen om het preventieconsult rond levensstijl verder uit te werken, toegespitst op de topics alcohol, beweging, roken en voeding. Het uiteindelijke doel van dit onderzoek is de levensstijl van een patiënt op een gestructureerde manier in kaart brengen, ten behoeve van de huisarts. We hebben getracht een antwoord te vinden op volgende onderzoeksvragen: 1. Welke indicatoren uit bestaande wetenschappelijke onderzoeken kunnen op een zinvolle wijze aan bod komen met betrekking tot levensstijl, toegespitst op de topics beweging, voeding, alcohol en roken? Hierbij kijken we naar de validiteit en gevoeligheid van de betreffende vragen. 2. Is de vragenreeks gebruiksvriendelijk? Hierbij kijken we naar de ervaring, tijdsbesteding, relevantie en begrijpelijkheid van de vragen voor de patiënt.

Methode: In de literatuur gingen we, volgens de klassieke watervalmetafoor, op zoek naar wetenschappelijk onderbouwde vragenlijsten voor het preventieconsult rond levensstijl. Met steun van het Preventiecentrum werd de uiteindelijke digitale vragenlijst voor aanraakscherm ontwikkeld. In een tweede deel hebben we de gebruiksvriendelijkheid van de preventieanalyse rond levensstijl geëvalueerd. Patiënten tussen 45 en 75 jaar werden via de huisarts verwezen naar het Preventiecentrum voor een preventieanalyse. Na het invullen van de digitale vragenlijst werd aan de hand van een papieren evaluatievragenlijst gepeild naar de gebruiksvriendelijkheid. Deze gegevens werden statistisch verwerkt met SPSS (versie 20.0). De resultaten van de levensstijl werden eveneens beschrijvend weergegeven.

Resultaten: Op basis van het literatuuronderzoek selecteerden we volgende vragenlijsten: de Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT) voor alcoholgebruik, de General Practice Physical Activity Questionnaire (GPPAQ) voor beweging, de Fagerstr?m Test for Nicotine Dependence (FTND) en de Q-Mat schaal voor roken, en ten slotte de Weet wat je eet-test voor voeding. In totaal hebben 55 patiënten de evaluatievragenlijst ingevuld. Van de patiënten was ongeveer de helft man (55%) en de helft vrouw (45%). De patiënten hadden gemiddeld 7 minuten nodig om de digitale vragenlijst rond levensstijl te doorlopen. De beoordeling van de digitale vragenlijst was doorgaans erg positief. De vormgeving en het gebruik van computer met aanraakscherm werden positief onthaald. De vragenlijsten voor alcoholgebruik, beweging en roken kregen een totaalscore van meer dan 90%. Voor voeding was de totaalscore 84%. Patiënten vonden het vooral moeilijker om deze vragenlijst in te vullen. De resultaten van de digitale vragenlijst bevestigen grotendeels de verontrustende toename in ongezonde levensstijl.

Conclusie: We hebben een instrument ontwikkeld om de levensstijl van patiënten op een tijdssparende manier in kaart te brengen, ten behoeve van de huisarts. Op grond van ons onderzoek kunnen we concluderen dat het preventieconsult rond levensstijl doorgaans erg positief geëvalueerd werd door patiënten. Uit onze resultaten blijkt dat de vragenlijst rond voeding best aangepast en verbeterd wordt. Op dit moment wordt ons instrument ook effectief gebruikt in het preventieconsult van het Preventiecentrum regio Turnhout. Uit toekomstig onderzoek zal moeten blijken of het preventieconsult rond levensstijl ook bijdraagt tot een gezonder leven en een betere gezondheid.